

MORGENDIENST

zondag 28 oktober 2018, 23^e zondag na Pinksteren
Grote Kerk, Wildervank
voorganger: ds. Marien Grashoff

Zingen voor de dienst : 'Om licht te zien' (GotZ 125)

Welkom

DIENST VAN VOORBEREIDING

Aanvangslied : *Psalm* 103: 1, 3

Moment van stilte

Groet

Gebed voor de wereld

Bemoediging

De aarde is van God, [*Psalm* 24,1]
DE WERELD EN WIE HAAR BEWONEN.

Zie hoe goed het is, en kostbaar, [*Psalm* 133,1]
ALS MENSEN WERKELIJK SAMENWONEN.

Goedheid en trouw ontmoeten elkaar, [*Psalm* 85,11]
GERECHTIGHEID EN VREDE GAAN HAND IN HAND.

Al zouden de leerlingen van de Heer ook zwijgen, [*Lukas* 19,40]
DAN ZULLEN DE STENEN NOG ROEPEN.

Heer, open mijn lippen; [*Psalm* 51,17]
MIJN MOND ZAL ZINGEN VAN UW EER!

Glorialied : *Psalm* 136: 1, 2, 12, 13

DIENST VAN HET WOORD

Gebed van de zondag

Ruimte voor de kinderen

Lezing uit het Oude Testament : Ezechiël 33,7-16¹

Zingen : *Psalm* 139: 1, 13, 14

Lezing uit het Nieuwe Testament : Matteüs 18,23-35²

Acclamatie

Voor uw Woord in de Schriften,
voor uw Woord in ons midden,
voor uw Woord in ons hart,
DANKEN WIJ U, O GOD.

Zingen : *Lied* 863: 1, 4, 5, 6

¹ [Naardense bijbel](#) (2014) – iets bewerkt.

² [Nieuwe bijbelvertaling](#) (2014). – iets bewerkt.

Preek

Vanmorgen gaat het over vergeving. Dat klinkt in elk geval veilig en goed christelijk. Want wij moeten elkaar toch vergeven?

*...vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren...*

Zo bidden wij het immers en zo is het toch? Zoals ook God ons alles zal vergeven?

Ik spreek het niet tegen. Maar in de werkelijkheid van het dagelijkse leven steekt 'vergeven' toch wel iets gecompliceerder in elkaar. Wij hebben er ook een handje van om onder de vlag van vergeving de vragen die echt pijn doen slinks te omzeilen.

-

De profeet Ezechiël gebruikt het woord vergeving niet. Toch gaat zijn oproep aan het volk daar in feite wel over. Sprekend in de Naam van de ENE weet de profeet dat God vergeeft, maar dat mensen onderling juist onvergeeflijk blijven. En die vergeving van God komt er alleen in en door wat de mensen zelf doen.

Wat zij moeten doen is: zich afkeren van dat wat het leven onmogelijk maakt – het leven van individuen zowel als het leven van de gemeenschap. Dat zich afkeren heet: omkeer. Precies daarin, in die daad van omkeer, wordt de vergeving zichtbaar.

Ezechiël neemt drie stappen:

- eerst zegt hij dat we een ander moeten waarschuwen als die fout zit en de kans moeten geven om zich om te keren;
- dan zegt de profeet dat God – anders dan veel mensen – helemaal niet uit is op straf of wraak;
- tenslotte waarschuwt Ezechiël dat ook goede mensen – *rechtvaardigen* – in de fout kunnen gaan, terwijl kwaadwilligen – *boosdoeners*, of 'zondaars' – altijd de kans hebben om alsnog goed te doen.

Het kernwoord voor Ezechiël is *leven*. Want daar gaat het om vanaf de eerste bladzij van Genesis: *leven*.

³*Dan zegt God:
'Laten de wateren wemelen
van het gewriemel van bezielde leven...'*

En ook het Evangelie naar Johannes begint weer bij dat beginsel: *leven*.

⁴*Als begin is het Woord...
...daarin is leven
en het leven is
het licht van de mensen...*

³ In het Hebreeuws staat daar ([Genesis 1,20,24,30](#) en [2,19](#)) נְפִשׁ חַיָּה – *nefesj chajjaa*, in de Statenvertaling weergegeven als 'levende zielen'.

⁴ [Johannes 1,1a.4](#) (eigen vertaling).

Dat is wat God wil voor de aarde en voor wie daarop wonen: *leven*. Maar te vaak en te veelvuldig maken mensen dat leven onmogelijk. Door zich als *boosdoeners* te gedragen, door uit te zijn op straf en wraak, door te blijven hangen in schuldbesef of in schuldigverklaring. Dat alles staat het *bezielde leven* in de weg.

Voor de profeet is omkeer, ondanks alle boosaardigheid van de wereld, altijd mogelijk, omdat God altijd bereid is te vergeven. Maar de mensen moeten die omkeer wel zelf tot stand brengen.

-

Jezus vertelt een gelijkenis. Schijnbaar een verhaaltje dat zomaar gebeurd zou kunnen zijn, maar wie goed leest, ziet al snel dat alles nèt even anders gaat dan normaal gesproken.

In deze gelijkenis krijgt de koning medelijden met zijn dienaar die helemaal klem zit in zijn schulden. De koning *laat hem vrij* en de schuld *wordt kwijtgescholden*. Zo verwachten wij het ook, en met reden, want God vergeeft immers?

Maar die dienaar verandert zijn eigen gedrag niet. Zijn schulden is hij kwijt, maar toch blijft hij maar bezig met schulden. Hij scheldt een ander diens schuld – een schijntje vergeleken met zijn eigen schuld bij de koning – *niet kwijt*. De Heer vergeeft, maar de dienaar blijft onvergeeflijk.

Dan krijgt hij – in de *gelijkenis*, hier wordt geen ethiek of dogmatiek geschreven – wat hij zelf geeft. Ook hem wordt zijn oude schuld weer in rekening gebracht.

Wie wordt vergeven, zal zelf ook vergevend zijn; wie onvergeeflijk blijft, moet niet rekenen op vergeving.

-

God vergeeft en mensen kunnen zich altijd bekeren. Wie vergeven wordt, zal ook zelf anderen vergeven. Zo kunnen we de les van vanmorgen samenvatten. De hoop van de profeet Ezechiël ligt in het verlengde van het onderwijs van Jezus.

Maar nu wijzelf. Hoe werkt dat bij ons: vergeven?

Ik doe een blinde gok: dat gaat niet zo makkelijk. Als iemand je heeft vernederd, bedrogen, pijn gedaan, in de steek gelaten, onrechvaardig behandeld, belachelijk gemaakt, voorgelogen, uitgebuit, onderdrukt, of wat mensen elkaar ook maar kunnen aandoen – dan zit er iets ernstig in de weg. En dat gaat niet vanzelf weer over.

We zeggen soms wel gemakkelijk 'ik vergeef je', maar is daarmee dat obstakel ook werkelijk opgeruimd of hebben we er alleen maar zand over gegooid?

Vergeven vraagt toch eerst dat dat wat in de weg zit wordt benoemd en uitgesproken. Pijn, boosheid, verdriet, vernedering – ze moeten een naam krijgen, anders blijven ze onder de

oppervlakte doorzeuren. Ezechiël en Jezus benadrukken allebei dat vergeven aktie vereist. Een omkeer van degene die fout zat en barmhartigheid van de gene die kwaad werd aangedaan.

Maar vergeven is ook tweerichtingverkeer. Het gaat niet alleen over de ander die ons iets aandeed. Het gaat over onszelf, over onze eigen pijn. Vergeven betekent dat het obstakel tussen de ander en onszelf wordt opgeruimd, maar ook dat wij de boosheid en gekwetsheid in onszelf kunnen loslaten. Echt vergeven werkt helend naar twee kanten. Daarom zegt Jezus: 'Doe het *van harte*.'

Soms moeten we het vergeven ook eerst een poos uitstellen totdat de pijn in elk geval genoeg gesleten is. Soms zelfs is vergeven niet haalbaar. Maar ook dan mogen we hopen en bidden dat niet wraak en woede ons zo in de weg gaan zitten dat we niet meer toekomen aan het leven zelf.

Want daarom gaat het God: dat mensen in vrijheid en vertrouwen kunnen leven op deze aarde. Laten we daarom alles doen wat we kunnen om onze fouten te herstellen en onze pijn los te laten. Dat kan, want God vergeeft ons altijd.

Amen.

Zingen : *Lied 796*

DIENST VAN HET ANTWOORD

Collecte

Gebeden

Onze Vader

Slotlied : *Lied 898: 1, 4*

Zegen